

Život se sokolem na štítu

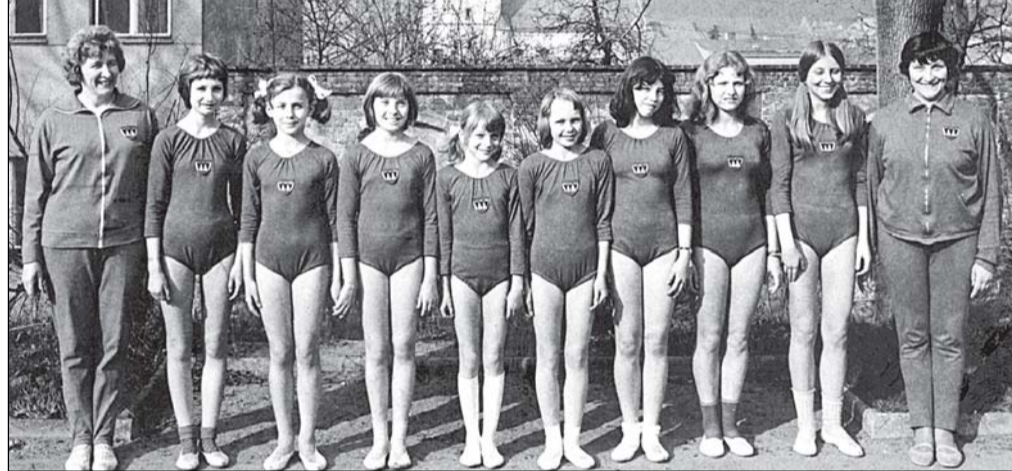
Sokolská myšlenka, opírající se o základy demokracie a mravní sílu jednotlivců, byla vždy solí v očích všem totalitním režimům. Ty se všemožně snažily sokolské hnutí společně se skautingem potlačit a úplně zrušit. O vnitřní síle Sokola svědčí skutečnost, že jakmile to okolnosti dovolily, vždy se našlo dost osobností, které dokázaly navázat na předchozí činnost. V odkazu minulých generací pokračovaly s citem pro současnou dobu. V Sokole Třebíč mezi tyto osobnosti bezesporu patří Zdeňka Herzánová, rozená Bártů.

Svatební fotografie Zdenky a Jiřího Herzánových v roce 1949.

Zdeňka Bártů se narodila 20. prosince 1924 v Třebíči. Celé své mládí prožila v tamním Sokole. V období

Podhorská louka v klínu hlubokých lesů na břehu rybníka Horního Mrzátce je jako stvořená pro umístění

Zdeňka se svými cvičenkami v plovíně 70. let (první zprava).

druhé světové války byla jako dvacetiletá poslána na nucené práce do Německa. Zde byla při spojeneckém bombardování továrny několikrát v přímém ohrožení života.

Zásadní životní rozhodnutí opustit rodnou Třebíč i zaměstnání v Jihlavě shodou okolností úzce souvisí také se Sokolem. Na zimních sletových hrách ve Vysokých Tatrách v únoru 1948 se setkává se svým budoucím manželem Jiřím Herzánem. O rok později následuje svatba a stěhování do Třebíče, kde Jiří žije a působí v místní sokolské jednotě.

Manželé Herzánovi vychovávají dva syny. Každé prázdniny Zdeňka tráví s rodinou u svých rodičů v Třebíči. Při jednom z četných výletů do okolí ukazuje Jiřímu překrásný kout v podhůří nejvyššího vrcholu Českomoravské vysočiny.

stanového tábora. Doba vhodná k uskutečnění tohoto společného snu přichází až s nástupem Pražského jara v roce 1968. Zdeňka Herzánová, spolu se svým mužem Jiřím, je u obnovení trebičského Sokola.

O rok později se v průzračné hladině Horního Mrzátce zrcadlí stany chlapeckého tábora. Sokol Třebíč po dvou desetiletích nucené přestávky opět táboří. Následující rok na sousední louce vyrůstá i tábor děvčat, vedený právě Zdeňkou Herzánovou. Třítýdenní tábory na zelené louce se na dlouhé roky stávají vyvrcholením celoroční činnosti tábornických perutí.

Dívčí a chlapecký oddíl má své pravidelné schůzky. Podnikají se dobrodružné výpravy za město, vícedenní výpravy, vodácké a pěší expedice. Ke stanovým táborům se přidávají vodácké putovní tábory a

Zdenka a Jiří Herzánovi se svým prvorozeným synem.

zakrátko i pravidelné zimní tábory pořádané převážně v Jizerských horách. To, o čem mnozí v té době pouze čtou v zakázaných foglarovkách, několik generací dětí v Třebíči díky manželům Herzánovým prožívá naplno. Svobodní a nezávislí, se sokolským znakem na rukávech. A to navzdory tomu, že Sokol jako takový opět nemá celostátní právo na existenci. Pečlivě vedené kroniky, fotodokumentace a drobná grafika s přibývajícím činnostmi oddílů rozšiřují již tak bohatý archiv jednoty.

Významnou životní kapitolou Zdeňky je láska k vodáckým plavbám po českých a slovenských ře-

li se Kylliky s Loganem pěstovat vodní turistiku v trebičském Sokole. Na první loď se vydělává lesními brigádami a první plavby se odehrávají na řece Jihlavce. Tento překrásný sport se tak dostává do krve nejen dětem, ale i mnohým dospělým v jednotě.

Zdeňka Herzánová navíc vede cvičení žákyň a dorostenek, je jednatelkou trebičského Sokola, podílí se na přípravě akademií a akcí pořádaných pro veřejnost. Neodmítá pomoc tam, kde je v jednotě zapotřebí. Dokáže vždy povzbudit slovem a milým úsměvem.

V roce 1989 je opět se svým mužem při obnově samostatné sokolské jednoty, která se stává součástí znovu obnovené ČOS. Pracuje ve výboru jednoty, vede cvičení rodičů a dětí, předává svoje zkušenosti nastupující generaci činovníků. K symbolickému předání štafety vedení jednoty dochází v roce 1998. Neznamená to však pro ni odchod do sokolského důchodu. I nadále je aktivní ve cvičitelském sboru. Účastní se akcí pořádaných v rámci jednoty, župy i ČOS. Je pevnou oporou v manželství. V současné době si užívá odpočinku v kruhu své rodiny.

Na třikrát bohatě naplněný život Zdeňky Herzánové nejspíš těchto pár řádků nestačí. A možná, že právě naopak. S klidným svědomím můžeme šetřit slovy, protože sama Kylliky je zapsána v našich srdcích.

Sestra Herzánová se v letošním roce dožije 85 let. Přejeme pevné zdraví a děkujeme. **Jan Lukášek**

Kylliky s Loganem jezdili na vodácké tábory ještě v roce 1989.

Byl vedoucím 310. peruti táborníků. Založil kanoistiku v Sokole Třebíči (1970). Vedl 43 táborů Sokola Třebíči. Celkem jich prožil 85.

Po znovu obnovení Sokola v roce 1990 zastával v mateřské jednotě funkci starosty a náčelníka, vedoucího PP. Byl také starostou župy plk. Švece a členem náčelnictva ČOS. Po 10 let vedl komisi PPČOS. Byl vzdělavatel a kronikář jednoty. Cvičitel I. třídy sokolské všestrannosti, cvičitel II. třídy PP, cvičitel II. třídy vodní turistiky a nositel nejvyššího sokolského vyznamenání – Stříbrné medaile ČOS za obnovu Sokola od roku 1991.

Byl autorem proslulé výstavy ke 110. výročí založení Sokola Třebíči (1992) a rozsáhlé výstavy sokolského PP v Tyršově domě při konání XII. všesokolského sletu v Praze v roce 1994. Vytvořil a řídil 26 velkých tábornických her, vytvořil a 11 let řídil nejvyšší soutěž PPČOS – Sokolské dny v přírodě. Napsal 9 publikací z oboru PP.

Do poslední chvíle pomáhal na všech úsecích v Třebíči, Brně i v Praze nejen v Sokole, ale také bratrské organizaci Junák. Pro Jiřího – Logana bylo do poslední chvíle radostí a útechou, že jeho štafetu převzala mladá generace a jeho mnoholetá práce se tak zúročila.

Děkují Luboru Herzánovi za poskytnutí potřebných materiálů a fotografií z rodinného archivu.

Malá encyklopedie kostelů XVIII.

Chlum

Zasvěcení: sv. Václav

Sloh: raně gotický z konce 13. stol.

Přestavby: - barokní přestavba v 17. století.

- další úpravy se uskutečnily v letech 1807, 1840 a 1875.

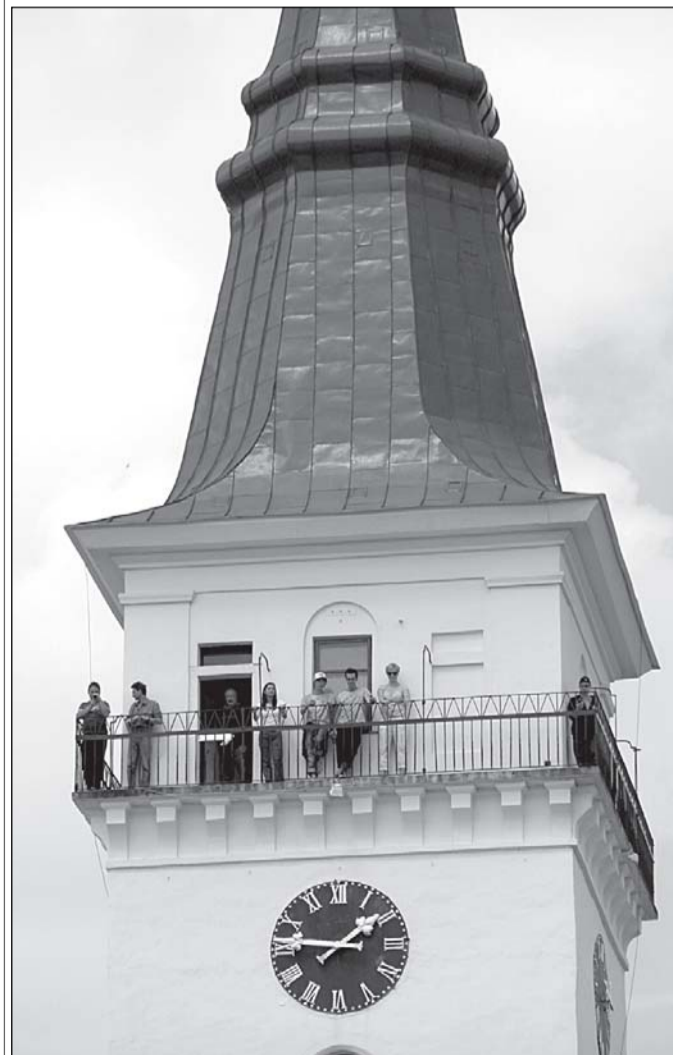

Kostel na Chlumu s největší pravděpodobností založili trebičští benediktini. V písemných pramenech je připomínán k roku 1341 chlumský farář Vítek, který řešil spor o desátky mezi komendou sv. Jana na Starém Brně a farářem v Obytčově. V době husitských válek patřil patronát zdejšího kostela Valdštejnům. Benediktinům se patronát vrátil zpět roku 1490. V roce 1609 byl kostel v rukou nekatolíků. V roce 1613 darovala Kateřina z Valdštejna patronát obci Chlum. Katolická fara byla na Chlumu obnovena roku 1785.

Text a foto HoN: PETR CHŇOUPEK

Den matek tentokrát v Krumlově

Dukovany/Moravský Krumlov (veb) - Oslavu Dne matek uspořádala jako každoročně i Jaderná elektrárna Dukovany. Ta připravila na pondělí 11. května tradiční setkání žen – starostek, ředitelek škol, městských kulturních zařízení a dalších významných organizací v regionu elektrárny Dukovany. Letos se uskutečnilo setkání v Moravském Krumlově, kde si ženy nejprve prohlédly laboratoře radiační kontroly a mohly si nechat přeměřit radiaci na donesených vzorcích potravin. Ty byly dle očekávání negativní. Poté mohly ženy zhlédnout Muchovu Slovanskou epopej a odpoledne pokračovalo programem v hotelu stejného jména. Ženy měly možnost popovídat si a vyměnit si zkušenosti vyplývající z jejich důležitých funkcí. Všem udělala na závěr radost kytička a dárek na rozloučenou.

OCHOZ VĚŽE JEMNICKÉHO KOSTELA na náměstí ožil v sobotním (9.5.) odpoledni spoustami návštěvníků díky krásnému slunečnému počasí. Kdo si nenechal tuto příležitost ke skvělé vyhlídce do dalekého okolí ujít, rozhodně nelitoval. **Foto HoN: EVA BÁRTÍKOVÁ**

Bratr Jiří Herzán – Logan - *18. 6. 1921 +1. 3. 2003

Přestože už není mezi námi, stále se nám připomíná svojí prací, kterou za svůj život vykonal pro organizaci Sokol. Ve svých 16 letech prošel úspěšně dorosteneckou školou ČOS a vedl v Třebíči družstvo dorostenců pod odborným vedením bratra Jurenky. Jako vysokoškolský získal 1. místo v závodě pražského pětižupí v obecném desetiboji. Věnoval se plavání a skokům do vody jako aktivní závodník a také trenér mladých sportovců. Největší jeho láskou byl pobyt v přírodě (dále jen PP) a táboření. Byl účastníkem prvního stanového tábora Sokola Třebíči, pořádaného v roce 1939 bratrem Oldřichem Pokorným. V letech druhé světové války, kdy přešla činnost Sokola Třebíči do Klubu českých turistů, pokračoval ve cvičitelské činnosti a nadále prosazoval sokolského ducha mezi mládeží. Ihned po osvobození se s nadšením zapojil do práce v Sokole. Byl povolán do komise PP ČOS v Praze. V roce 1947 založil v Sokole Třebíči Zálesácký závod zdatnosti, který převzala do svého programu i ČOS a soutěží se v něm dodnes. Na XI. všesokolském sletu byl vedoucím ukázkového tábora ve Střemcovce a spolupracovníkem nezapomenutelného sletového vystoupení sokolských táborníků. Po zrušení Sokola v roce 1952 pokračoval ve cvičitelské a sportovní činnosti v ČSTV, kde neohroženě prosazoval sokolskou myšlenku. V roce 1968 obnovil v Třebíči pobyt v přírodě.